

da bi prec pozvonil, kadar bi ga zgrabil — Bog nas varuj! — zlodej za stegno, in da bi ga potem mo je tla anje, kterim je bilo vrv izpuščati, na beli dan potegnili.

Spu  ajo. Kmali se utop  Kadun  ar v temo. Zmanjkalo je vrv , dovezali so drugo dolgo, in tako dalje. Poldrugo uro je jama požirala vrvi. Kar je jela lahka prihajati in možje so rekli: Zdaj je na dnu. Pol ure so boj  čakali, kadaj bo zvonček zapel. Potlej so pa menili, morda se mu je kaj primerilo. „Vlecite venkaj“ — zapoved  menihi in molzli so zopet vrv  iz zemlje. Nazadnje prijezdi Kadun  ar na svojem krepelci v s vesel, samo bled in upaden.

„Kaj je, da si tako bled?“ — pra ajo menihi. — „I kaj bi ne bil bled, ko bi bil kmali tepen.“ — „Kdo pa bi te bil tepel?“

Tako je bilo — poveduje Kadun  ar: „Po vrv  sem pri el na drug svet. Tam ravno tako solnce sije, ko pri nas spomladi. Zemlja je pa  e lepša od naše. Vidil sem lepe zelene travnike, vrbovje raste ob vodi, ki teče po gladki krivi strugi, in tako je, ko v malih nebesih. Lepi mladi k sci so kosili. Ko so mene zagledali, dali so mi koso in so me prosili, da bi  e jez kake tri red  odrezal. Pa kakor sem mahn l, sem k sje zlomil in vsi so me obstopili, da bi me bili na e kali. Pa ravno ko bi bil imel tepen biti, ste me potegnili venkaj.“

Menihi so odkimovali, niso verjeli. Kadun  arja je to zgrabilo in rekel je jezen: „Devet kosmatih vej! Gospodje očetje! hišo ste mi obljubili,  e grem v jamo, hišo mi boste dali in jo boste. Kdor ne verjame tega, kar povedujem — tukaj-le se gr  v jamo — naj gr  pa sam gledat, bomo le vidili, ali bo prinesel celo polt nazaj.“

„Ali je  el  e kdo gledat za Kadun  arjem?“ — prašam jaz deda.

„Nihče ne“ — odgovor . „Dostikrat so vidili blizo jame tacega, da ima rog , in vsak raje verjame Kadun  arju, kakor da bi se z vragom seznanil.“

„Ali tudi vi verjamete?“

„To je da“ — odgovor  ded. „Saj so nam neki gospod kaplan pravili, da je zemlja Amerika pod nami. In jaz sem tako premišljeval in uganil, da je bil Kadun  ar tačas v sami Ameriki.“

Tako so moj ded menili, in jaz sem jim tačas verjel.

Dopisi.

Iz slov.  tajarja 9. okt. —  lovek obrača, Bog pa obrne! Predrzn l sem se, po nekterih nogradskih znamenjih v sprotoletji prerokovati, da bo letos malo vina in da ne bo dobro. Toda mili Bog je vse drugače naše prenašlo modrovanje izpeljal in pokazal, da kar je človeku nemogoče, Njemu je le igrača. Dobri Bog nam je sicer studence letos zlo posušil, pa nam jih je zdaj ne le z vodo, ampak tudi sode, za ktere nekteri vinorejci silno pomanjkanje trpijo, posebno v krajih, kjer je jabelk in sliv v obilnosti bilo, s prav dobro zdatno kapljico napolnil. Jez sam poznam enega posestnika, ki je v svoji gorici na enem oralu 10 štrtinjakov in 3 vedre čistega prav dobrega mošta nalil. Naši vinorejci so drugdaj bolj zgodaj trgati jeli, letos jih je pa deloma sadje, deloma pa pipanje ajde in sejanje v lastni bol i dobiček zadrževalo, da so  e le ta teden splošno se trgatve lotili. Tako je bilo tudi po radgonskih vinogradih, akoprem je grozdje  e prav zrelo bilo, ker so letošnji pridelki zopet kot lanski za kakošna 2 do 3 tedne raneji; strašna suša poletna je dosti pripomogla k temu. Pravijo, da bo letošnje vino dosti dosti boljše od lanskega. Kuharov.

Koroška. Iz bela ke okolice 4 okt. F. V. — (Koroški Slovenci pri kranjski gosposki.) 9. dn  u. m.

so bili trije kmetje iz naše okolice pri okrajnem uradu v Kranjski gori, kamor so bili pozvani o neki pravdni re i. Neki izmed teh kmetov mi je danes z veselim licem pripovedoval: „Ko je okrajni načelnik zapazil, da smo Slovenci, je začel z nami slovensko govoriti, in govoril je tako gladko in jasno, kakor predi nik na leci. Zel  zeló nas je to veselilo, in s presrčno  elj  smo se vrnili dom , naj bi se tudi pri nas kmali  ula slovenska beseda po uradnicah! Slava gosp. Levičniku, okrajnemu predstojniku v Kranjski gori!“ — Jaz pristavim le  e: Bog daj, da bi bili uradi, ki so ustanovljeni le zavoljo ljudstva, kmali povsod tako vredjeni, kakor jih ljudstvo potrebuje. Srce mora človeka boleti, ako sliši in vidi, da se mora kmet pri svoji gosposki napenjati z jezikom, ki ga le za silo lomi in celó malo um , — kako se trudi, da bi se prave besede spomnil, naposled pa pogosto  e le re i mora: „I wass nit auf taj  z'sog'n!“ (ne vem nemški povedati). Zatoraj je tirjatva, da naj uradniki v slovenskih krajih slovenski jezik umejo, gotovo pravična in vljudna. Ministerstvo je tudi pred dvema letoma zapovedalo, naj se uradniki onega jezika nauče, ki ga pri uradovanju v svojem okraji potrebujejo. Slišimo pa, da se je ta zapoved, posebno pri nas na Koroškem, v več krajih na stran položila, in je morebiti zdaj polna prah  in — pozabljena. Vidimo pa nasproti tudi, kako se ljudstvo zaupljivo gospodom bliža, s kterimi se more po domače razgovarjati, ali ktere za rodoljube spoznava.

Od Marije na Jezeru 6. okt. — Vem, da iz tega kraja  e nobenega dopisa niste prejeli. „Marija na Jezeru“ je v prijaznem in rodovitnem dolu na spodnjem Koroškem dobro uro od  tajarske meje, blizo fužin Prevalskih (Prevale), ktere so vrlo znane po svetu, pa zdaj zavoljo pomanjkanja dela skoraj čisto počivajo. Sosebno letos je dobri Oče nebeški oni dol obilno oblagodaril. V tem, ko je mnoge kraje po svetu nemila toča pretepala, nemarna kuga živino davila ali pa strašna suša nadlegovala, t  od taci  nadlog nič ne vemo; vsega smo in  e bomo obilno obilno pridelali. O tej zadevi je moj dopis vesel. Al, kar se tiče narodnosti naše, žalibog! ne bode taka. Kar šolsko stvar pri Marii na Jezeru pa prevalskih fu inah zadeva, se ondi čisto v maternem jeziku podučuje, t  pa večidel nemški, kajti je nem skih otrok obilo ve  memo slovenskih; prav je, da se vsakemu daje svoje; samo to je  e  iva potreba, naj bi se učitelji čiste slovenščine vadili, ne pa tako strašno nemščine vtikalo vmes, na pr. „daj h ue“ namesti „pridaj“ ali „dodaj“, „zumalo“ namesti „premalo“ itd. Priporočamo jim tedaj, naj bi si saj „Učiteljskega tovar a“ naročili. Ravno taka napaka se tudi v cerkvenem petji nahaja pri Marii na Jezeru. Poj  se t   e pesmi,  e ne iz Adamove, gotovo saj iz Abrahamove d be, na priliko: „v  tavtji tega kruha“, namesti „v podobu kruha“, „ pi a“ namesti „jed“ ali „hrana“. Učiteljem je na sramoto, ako cerkveno petje zanemarjajo. Prosimo toraj gospod učitelja jako lepo, naj si izbere iz lepi  slovenskih pesem; saj jih imamo obilo! Da to stor , moremo pričakovati tem več, ker je učitelj rojen Slovenec, mlad, bistra glava, pa tudi — v taki dobri službi, da je blizo ni enake. — Podajmo se pol ure dalje, pa pridemo v trg „Gu tajn“. T  je bila dn  18. kimovca sv. birmain ob enem tudi šolska preskušnja. Duhovnja gu tajnska šteje 2144 du . Razun kakih 10 tr zanov so vsi farani čisto slovenskega kolena — Stock-slowenen. V cerkvi se leto in dan moli, poje in božja beseda slovenski razlaga. Pa čudi se in strmi svet! v šoli, šopiri se nemška kultura. Molili smo nemški, kršanski nauk izpraševal se nemški, le štiri vprašanja so bile slovenske;  e slabeje se je godilo ostalim predmetom; ne ene slovenske knjige ni bilo viditi v šoli. Pre-

pevalo se pa ni ne nemški ne slovenski, kajti po besedah učitelja, ki je bil zaradi petja pobaran, otroci nimajo grla — za petje! Izurjenih pevcev po našem mnenju menda ni treba podučevati. Zategadel je pa tudi cerkveno petje slabo. Mislili smo, da nas je kaka nemila osoda med „Cimbre“ zanesla. Ni čuda tedaj, da je šola zelo prazna. Gosp. katehetu sicer ni zameriti, kajti je rojen Nemec, temveč je hvale vreden, ker se slovenščine uči; le samo to ga prosimo, da v čisto slovenskih krajih ne zabi slovenskih otrok, temveč jim tudi saj nekatere drobtinice slovenščine milostljivo podeli. Gosp. učitelj pa je rojen Slovenec, al slovenske otroke le v tujem jeziku podučuje. Dasiravno že prileten, naj bi saj čisto slovenske otroke slovenski učil, kajti učenik je zavoljo šole na svetu, ne pa šola zavoljo učenika.

Sendvidski.

Iz Šmihela nad Pliberkom 7. okt. — Oznanite ljube „Novice“ našim ljudem veliko nesrečo, ktera je naše sosedne Črnjane zadela preteklega mesca! — Kakor vsako leto, pride tudi letos kvaterno nedeljo obilna množica ljudi iz vseh krajev na shod v Črno. Okoli petih popoldne se zasliši strašni krič: „Gori! — pri Faketu gori!“ In se še ljudje prav zvedili niso, nekteri od straha, nekteri pa tudi od preobilne pijače; bil je že več in najlepši del vasi v plamenu. Začne se zdaj silna stiska v ozki vasi. Vse vriši. Nekteri hitijo gasiti, pa žalibog! gasilnega orodja ni precej pri rokah, na sisalko se spravi mož, ki je njeno cev presneto nerodno vodil; nekteri nosijo iz gorečih hiš, dokler jih ogenj ne prežene; pa tudi dosti jih pride, ne gasiti ne, ampak — sramota! — prišli so krast. Veliko reči, ktere so ubogi pogorelci s toliko nevarnostjo ognju oteli, so odnesli brezvestni tatinski grabeži. Z visocega stolpa kliče mili glas zvonov ljudi v pomoč, — kliče tako milo, tako tužno, da bi se človek le jokal. Že se uname tudi cerkev. Zdaj skoči rudeč petelin tudi na streho visocega stolpa, kakor bi se hotel maščevati nad zvonovi, ki so ljudi tako milo na pomoč klicali. Le nekoliko minut, in lepi stolp je vseh v plamenu. Mili glas zvonov pa žalostnim farmanom še zmiraj na ušesa doni. Peli so sami sebi mrtvaško pesem, ker že okoli šestih se raztopita manjša zvonova, okoli sedmih pa treš težki veliki zvon na spodnji strop, po ulicah se pa zasliši glasni jok in žalostni stok. V malo urah je pogorelo 24 hiš s poslopji vred. Le malo posestnikov je bilo zavarovanih. Pogorela je tudi cerkev in cerkveni stolp. Človek sicer ni nobeden zgorel, pa zgorelo je dosti domače živali, zgorela je vsa krma, žito, oblačila je otel le malokdo kaj. Kako se je ogenj pričel, je zastavica, ktere še nihče ni uganil. Občni sum je, da je kdo nalašč zažgal; verjetno je to, ker so o začetku ognja bile cevi zamašene, skozi ktere vaščanom studenčnica priteka. Da tudi severna vas ni pogorela, se moramo posebno zahvaliti opravniku mošeniških fužin gosp. Punzengruber-ju in njegovim kovačem. Vso hvalo pa tudi prečastitemu črnskemu fajmoštru gosp. Dolžanu, ki so se pri ognju pogumno obnašali, pa tudi zdaj pri delenji milih darov med pogorelce dosti skrbi in sitnosti imajo. Sleherni hoče največ imeti. — Svet z nehvaležnostjo plačuje! — Slovenci! s težkim srcem zdaj v Črni okoli 40 družin zime pričakuje. Pogorele so jim hiše, žito in klaja; obleke so le malo oteli; zgorelo jim je svetišče, zvonovi so se raztopili, — le z malim cingelcem zdaj stari cerkveni strežaj žalostne farmane k Božji službi kliče. Slovenci, ki imate usmiljeno srce, gotovo tudi revnih Črnjanov v toliki stiski zapustili ne bote. Prebivavci sosednih far so že mnogo darovali, bodi jim prisrčna hvala! „Bili so usmiljeni; bodo gotovo pa tudi usmiljenje dosegli“.

Nekdanji Črnjan.

Iz Tomina 7. okt. Zadnji dan septembra je bila v naši čitavnici „mala beseda“, ktera bi se imela prav za prav „beseda malih“ imenovati. Deklamovalo je 6 deklic po 10 do 12 let starih te-le poezije: 1. „Danici“ Cegnarjevo, 2. „Ljubezen“ Vilharjevo, 3. „Čbelarčik“, spisal Cegnar, 4. „Deček in cvetlica“, zložil Parapat, 5. „Roža med trnjem“ Cegnarjevo, in 6. Praprotnikovo „Domovino“. Govorile so vse tako čisto, razločno in občutljivo, da so vsi pričujoči bili močno navdušeni; nikdo ni od teh mladih Slovenk pričakoval kaj takega. V pohvalo je čitavnica podarila vsaki majhno knjižico, priporočivši jim, naj ostanejo zmiraj vrle Slovenke. Da je bila beseda bolj ugledna, sta jo začela in zvršila 2 odraščena mladenčca deklamovaje prvi „Pevčevo kletev“ po Cegnarjevem prevodu, in zadnji „Prvo ljubezen“ po Preširnovem spisu, tako da je bilo v vsem skupaj 8 deklamacij. Med deklamovanjem je bilo petje, kakor vsakokrat. Da te tominske mladice tako dobro deklamujejo, pride od tod, ker so bile mnogokrat pri besedi, kjer so druge poslušaje tudi same za deklamovanje navdušile se. Čitavnica pa, viditi jih tako unete, jim je priskrbela dvomesečne teoretične in praktične učbe iz deklamatorike. Letos je deklamovalo v naši čitavnici že 12 deklic mnogovrstne starosti, od 10. do 20. leta. Razveseliven dokaz, da domača stvar pri krasnem spolu tukaj lepo in živo klije.

Iz Podrage nad Ipavo 5. kimovca. Ž. A. — Sila nas žene, da se obrnemo do vas, predragi gorenski vinokupci, in vas prijazno vabimo, da pridite tudi letos kakor že več let, k nam po vino, ktere ga smo obilo pridelali in prav prav dobrega. Cena naše kapljice je od 5 do 10 gold. kvinč. Če, ljubi Gorenci, nimate z denarjem priti po vino, pridite z drugimi poljskimi pridelki namesti denarja. Nam je strašna suša vse polje popalila, tedaj nam dobro dojde tudi živež, in tako je pomagano nam, pa tudi morebiti vstrežemo vam. Zato sklepam vrstice te, da rečem:

Pridi Gorenec;
Pridi po vino!

Vabi Vipavec
V gorko dolino.

Izpod Mihovskega grada na Dolenskem 9. okt. Po stari navadi vam povem, da po Dolenskem se je bila letošnja trgatev en teden pred sv. Mihielom pričela, dovršila se je pa v saboto pred roženkr. nedeljo. Vinorejci so, kjer ni bilo toče, prav veseli, ker dobili so toliko dobrega mošta, da jim sodov zmanjkuje, le to jim ni po volji, da je tako po nizki ceni; vedro se ga lahko po 2 gold. kupi. — Pri nas na Gorijancih je še zmiraj zavoljo živinske kuge straža; po dva kmetiška moža morata podnevi in ponoči na straži stati. Al zavoljo taciha straž bi bila že zdavnej lahko cela naša dežela okužena, ker pri vsem tem tirajo gonjači od hrvaške meje po stranskih potih mnoge krdela prešičev, ovac, kozlov in goved; čmu tedaj ubozega kmeta po stražah mučiti? *)

J. O. Lepstanski.

Iz Krškega okraja. (Prošnja in darilo.) Podpisanemu je bila od 9. na 10. dne septembra mesca ponoči kobila s špičastim komatom in z drugo konjsko opravo z vozičkom vred ukradena. Kobila je 6 let stara, kacihi 15 pesti visoka, železne barve (Eisenschimmel), po životu le malo sivkasta, sicer bolj črne dlake, rep je pa na koncu skoraj popolnoma bel. Na vozičku

*) Dokler svet stoji, se pregrešujejo ljudje zoper božje in gospodskine zapovedi; zato pa vendar zapovedi niso ne napačne, ne nepotrebne. Drobica se sme iz Hrvaškega na odločenih krajih na Kranjsko goniti, ako se ondi po ukazu dobro izpêre. Sumljivo je pa to, da — kakor pravite — se goni živina iz Hrvaškega, po stranskih potih. Prosimo Vas lepo, da to tudi naravnost naznanite c. kr. novomeški gosposki, da se takim tihotapcem pot zapaži.

Vred.

(Steierwagerl) je bil spleten koš, višnjev, kakor nebo; zdolej, kakor zadek na sori v podobi kačice okovan, in kovanje z zelenkasto barvo prevlečeno; vse skup nad 205 gold. vrednosti. — Kdor bi kje kaj takega zasledil, ga lepo prosim, naj podpisanemu ali pa kaki c. k. gosposki naznani, in ako dobim kobilu in voziček nazaj, mu obljubim dvajset goldinarjev darila.

Janez Vizler,

gruntni posestnik na Gmajni hišna št. 11 v raški fari, krškem kantonu (Gurkfeld) na Dolenskem.

Iz Predoselj poleg Kranja 8. oktobra. — Kakor dobra mati skrbi za svoje otročice, tako skrbno se od nekdanj „Novice“ ozirajo na ljudske šole in popisujejo rade, kar se godi v njih, kajti dobro vedo, da na omiko naroda se opira blagor domovine. Naj tedaj povem, da tudi mi smo 31. avgusta obhajali vesel dan. Bilo je v tukajšnji ljudski šoli očitno izpraševanje, vpričo več častitih poslušavcev. Prav izvrstno so otroci v vseh predmetih odgovarjali. Ne bom dragih bravcev nadlegoval s drobnim popisom šolske preskušnje, povedati pa jim vendar moram, kako dobro se počuti šola, ako stoji pod krilom takega moža, kakor so ljubljani naš gosp. Anton baron Zojs, za vse pravo in dobro vneti posestnik tukajšne grajščine brdske. V nedeljo 6. sept. po kršanskem nauku so povabili k sebi v gostje tukajšno duhovščino s učenikom vred in pa vseh tistih 29 otrok, ki so bili zapisani v zlate bukve; podelili so vsakemu otroku srebern goldinarsk tolarček, deseterim tudi „Darek pridni mladosti“, vsem drugim pa „novo pratiko za leto 1864“. Na obrazu se je otročičem bralo, kako srečni so bili. Zapeli so prav lepo več pesem, med katerimi tudi „cesarsko“, Vodnikovo „Zadovoljni Kranjec“ in Potočnikovo „Pridi Gorenec“, ki so jih sami g. baron izvolili. Še pred začetkom šolskega leta so dobrotljivi gospod podarili vës les, da se je ogradila tukajšna šolska drevesnica, v kateri je že precej dreves vsajenih, da se otroci lepo učé jih gojiti. In tako je blagemu gosp. dobrotniku ta šola v veselje, celi fari pa na veliki prid.

Hrušovski.

Iz Ljubljane. Kmetijsko razstavo obiskujejo domači in unanji prav pridno; v nedeljo jih je bilo 505; le kmetijskih gospodarjev je dosihmal bilo premalo viditi, in vendar bi ogled ravno njim najbolj koristen bil. 8. dné t. m. jo je obiskal tudi deželni glavar g. baron Codelli, 11. t. m. pa Njih ekscelencija gosp. baron Schloissnigg, ces. namestnik; oba je častno sprejel predsednik kmetijske družbe gosp. Fid. Terpine in razstavni odbor. V pondeljek popoldne je konec razstave.

— Vstanovljenje više naše realke je potrjeno. 4. radred se utegne že prihodnji teden začeti. Kakor slišimo, je više realke ljubljanske željno pričakovalo 12 učencev, izmed katerih bi bila komaj 2 kam na tuje šla v višo realko, družih deset pa se ni vedilo kam obrniti, ali h kupčii, ali k obrtnii ali k pisarii. — Pri tej priliki še povemo, da se je dosedaj zapisalo 176 učencev v našo realko, in sicer 87 v prvi, 56 v drugi in 33 v tretji razred.

— Da se knjige, časniki in druge v poduk risanja namenjene stvari, ki jih je imelo nekdanje obrtnijsko društvo, obrnejo v prid, je poslednji družbeni odbor sklenil, naj se vse to izroči realki naši. Vodstvo te šole bo tedaj prevzelo to obilno in dosti vredno zberko.

— V petek, 16. dné t. m., dopoldne ob 10. uri bo v šenklaški cerkvi slovesna mrtvaška maša po rajncem gospod prof. Fr. Metelko-tu. Komisija za uboge, ki je 27 siromašnih otrok, ki nimajo starišev in so pri rokodelcih v reji, 25. sept. v milodarno ustanovo Metelkovo vzela, je pri tej priliki sklenila, da se v spomin njegov prva delitev te milošine praznuje s slovesno črno mašo, in je razun predstojnikov rokodelskih

in mestnega zbora povabila tudi društvo čitavnice naše, ktero v rajncem učitelju jezika slovenskega spoštuje enega svojih prvakov. Pričakovati je, da pride mnogo udov čitavnice k temu obhajilu, pri katerem se bo prvi-krat v stolni cerkvi pela Riharjeva slovenska črna maša. Tako se bo ob enem obhajal dvojni spomin.

— Matica slovenska v Turčianskem sv. Martinu v Slovaki po pismu od 22. sept. želi s prihodnjo našo matico stopiti v kolo slovstvene vzajemnosti in zaméno spisov in knjig.

— Občespoštovani tukajšni advokat gosp. dr. Mat ev ž Kavčič je 11. t. m. po večletni bolehnosti v 61. letu svoje starosti umrl.

— Danes (v torek) praznuje 50letnico svoje poroke (zlatu svatbo) po Ljubljani dobroznana babica Marija Grasel s svojim možem Jožefom Graselnom, dosluženim c. kr. uradnikom; on je star 75 let, pa je še močan in ima še vse zobé, ona pa je 67 let stara, tudi še čvrsta in nima še nobenega sivega lasa. Graselka je tedaj ena tistih srečnih žen, kateri zakon ni sivih las delal, možu njenemu pa tudi zakon ni bil košak, da bi se bil kak zob odkrhnul. Menda jih njima ni dosti para v Ljubljani.

— Iz Trsta se nam piše, da tisti gospod, ki ga Francozje imenujejo Debrau (Debró), in ki je po sporočilu cesarja Napoleona poslance meksikanske iz Pariza spremil v Trst in jih predstavil nadvojvodu Ferdinandu Maksu, brez dvombe prihodnjemu cesarju meksikanskemu, je rodovine kranjske in se prav za prav piše Alojzi Dobravec. Gosp. Dobravec se je rodil v Trstu, oče in mati bila sta Kranjca; leta 1829 je v Ljubljani dovršil gimnazijo. Ko je dovršil v Gradcu pravoslovje (jus), se je podal na Francozko; bistri glavi je bila tu sreča mila; pošiljan je bil sèm ter tjà; cesar Napoleon mu je posebno prijazen; udeležuje se tudi vredništva nekega francoskega časnika itd. Tako pod francoskim imenom Kranjca Dobravca svet ne pozná!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

V državnem zboru je minister denarstva pretekli teden poslancem izročil v prevdarek in sklep državne dohodke in stroške za prihodnje leto. Ker se iz ministrovega računa kaže, da — brez tega, kar se še zdaj natanko ne vé — bojo stroški dohodke zopet presegli za 33 milijonov in 539.846 gold., nasvetuje minister, da se vpeljejo novi davki, ki jih zdaj še nismo imeli. Zemljišnih, hišnih in drugih neposrednih davkov si po ministrovem sporočilu vlada ne upa več povikšati, želi pa, da bi se za razmero teh davkov naredila vsa drugačna podlaga. Novi nenavadni davki, ki jih minister svetuje za prihodnje leto in poslancem priporoča, naj jih potrdijo po volji vlade, so glavnina (glavni davek, harač), obilnina (gizdnina, luxussteuer) in pa vrstnina (razredni ali klasni davek). S tem trojnim davkom misli minister državni kasi pridobiti 16 milijonov in 115.200 gold.

Glavni davek ali glavnino naj plačuje vsak, kakoršnega koli stanu, kdor je 16 let star, naj je možk ali ženska, premožen ali ne; izvzeti so le vojaki v službi, invalidi, finančna straža in stražniki pri jetnišnicah, ubogi samostani (kloštri) in pa ubogi, ki živé od milošnje. Od delavca, ki od dnine živí, noter do bogatina, ki ima milijone, se delí glavnina v 3 vrste: eni naj plačajo po 25 krajc. na leto, eni po 50 krajc., eni pa po goldinarji. Oče plača za svoje otroke, ki so čez 16 let stari in pri njem živé, pa pobira tudi ta davek od svojih poslov, ki ga tudi plačajo. Ta davek se plača na enkrat; soseska ga pobira in odraja konec mesca